

Tým pro Lesní Bioekonomiku Team for Forest Bioeconomy

Martin Jankovský, Miroslav Hájek, Petra Palátová, Radim Löwe, Radek Rinn, Kateřina Hájková

Česká zemědělská univerzita v Praze, Fakulta lesnická a dřevařská, Kamýčká 129, Praha 6 – Suchbátka 16500

Lesní bioekonomika

Bioekonomikou se rozumí výroba obnovitelných biologických zdrojů a jejich přeměna na potraviny, krmiva, bioprodukty a bioenergii. Zahrnuje zemědělství, lesnictví, rybolov, potravinářství, výrobu buničiny a papíru a také části chemického, biotechnologického a energetického průmyslu. Výše uvedená odvětví mají silný inovační potenciál, protože pokrývají širokou škálu věd, jako jsou vědy o živé přírodě – lesnictví, ekologie, potravinářství a sociální vědy.

Evropská unie zveřejnila strategický dokument o bioekonomice s názvem Innovating for sustainable growth: a bioeconomy for Europe. Strategie si klade za cíl přispět k řešení mnoha výzev, kterým dnes čelíme, jako je zabezpečení potravin, udržitelné hospodaření s přírodními zdroji, snižování závislosti na neobnovitelných zdrojích, zmírňování a přizpůsobování se změně klimatu, vytváření pracovních míst a současné zachování konkurenceschopnosti Evropy. V roce 2018 byla strategie aktualizována dokumentem nazvaným A sustainable bioeconomy for Europe: strengthening the connection between economy, society and the environment.

Lesnictví je důležitou součástí české bioekonomiky. Lesy pokrývají přibližně 2,6 milionu hektarů (ČSÚ, 2019a) a průmysl představuje 0,7% HDP země a zaměstnává více než 13 500 lidí. Dřevozpracující průmysl zaměstnává dalších 80 000 lidí (ČSÚ, 2019b), i když k plnému využití jeho kapacity vyžaduje více pracovních sil. Nedostatek lidí je klíčovou překážkou při zvyšování kapacity tohoto odvětví. Slouží však také jako hnací síla větší automatizace a inovací v tomto odvětví. Problematice lesní bioekonomiky se na Fakultě lesnické a dřevařské ČZU věnuje Tým pro lesní bioekonomiku.

Tým pro lesní bioekonomiku FLD

Tým pro lesní bioekonomiku Fakulty lesnické a dřevařské pomáhá řešit koncepční problémy cirkulární bioekonomiky prováděním nejmodernějších výzkumů, publikováním postojů a koncepčních dokumentů na základě výsledků výzkumu a poskytováním podpory rozhodovacím subjektům. Naším posláním je poskytovat státní správě, podnikům, široké veřejnosti a dalším zúčastněným stranám znalosti potřebné k přijetí skutečně udržitelné ekonomiky založené na principech cirkulární bioekonomiky. Lesní bioekonomika je na FLD řešena v rámci projektů, publikačních výstupů a je zahrnuta také do výuky bakalářských a magisterských studijních programů.

Aby Tým pro lesní bioekonomiku řešil identifikované problémy, byly stanoveny priority, kterým se Tým bude v nadcházejících letech věnovat:

- Integrace politik, které využívají určité aspekty oběhové bioekonomiky, do uceleného strategického dokumentu v Česku.
- Vypracovat integrovaný systém politických nástrojů optimalizovaný z hlediska minimalizace výdajů vlády na zavádění bioekonomiky a maximalizace produkce biohospodářství (např. obratu a HDP).
- Vypracovat nové obchodní modely založené na biotechnologiích s cílem dlouhodobě zvýšit konkurenceschopnost českého biohospodářství.
- Usnadnit vývoj nových biologických materiálů a hodnotových řetězců na FLD s cílem dlouhodobě zvýšit konkurenceschopnost českého biohospodářství.
- Přenášet znalosti získané z výzkumu a inovací tvůrcům politik a lesnickým profesionálům.
- Přenášet znalosti získané z výzkumu a inovací budoucím generacím prostřednictvím komplexního vysokoškolského studia.
- Vyvinout nástroje, které pomohou posunout způsoby spotřeby široké veřejnosti k udržitelným modelům založeným na principech oběhového biohospodářství.

Obr. 1: Workshop projektu RESONATE, sběr odezvy stakeholderů (A); výjezd do celulózo-papírenského závodu Siam cement group Wangsala Mill v rámci projektu FRAME (B)

Projekty, na kterých spolupracujeme

RESONATE: Odolné lesní hodnotové řetězce – posílení odolnosti prostřednictvím přírodní a socioekonomické odezvy

Vlastníci lesů požadují lepší vedení pro přizpůsobování lesního hospodářství na zmírnění dopadů klimatických změn. Projekt RESONATE financovaný z EU pomůže nasměrovat jejich rozhodování směrem ke zvýšení odolnosti lesů a lesních hodnotových řetězců v reakci na čtyři výzvy v oblasti odolnosti. Tyto výzvy v sobě zahrnují proměňující se vhodnost druhů stromů v důsledku změny klimatu, zvýšené riziko disturbancí lesů, měnící se společenskou poptávku po lesních produktech a ekosystémových službách a pokles biologické rozmanitosti. Výzkumníci provedou integrované hodnocení odolnosti a vulnerability za účelem určení jak minulých, tak současných faktorů stanoviště a hospodaření ovlivňující odolnost lesního systému v různých typech lesů a systémech hospodaření v celé Evropě. Nad rámec toho budou tyto prognostické studie založené na analýze scénářů posíleny i zapojením různých stakeholderů.

BIOECO-UP: Tržní využití cirkulární bioekonomiky a politická podpora ve střední Evropě

Cílem koncepce bioekonomiky je nahradit fosilní zdroje obnovitelnými surovinami v co největší počtu oblastí a aplikací. Projekt BIOECO-UP tuto koncepci široce zavádí v celé střední Evropě. Partneři navrhnou nové kruhové hodnotové řetězce pro bioekonomiku a změnu chování spotřebitelů. Budou také podporovat politickou úroveň, aby se tato transformace prosadila. Na tomto projektu spolupracuje FLD jako partner projektu spolu s dalšími 11 partnery z 8 zemí Evropy. Jako koordinátor zde vystupuje maďarské ministerstvo zemědělství.

CEE2ACT: Podpora zemí střední a východní Evropy v rozvoji strategií a akčních plánů cirkulární bioekonomiky

Mezinárodní projekt CEE2ACT je zaměřen na rozvíjení strategií a akčních plánů cirkulární bioekonomiky prostřednictvím přenosu znalostí a inovativních modelů řízení za účelem dosažení lépe informovaných rozhodovacích procesů, společenské angažovanosti a inovací. V rámci projektu dojde k přenosu znalostí modelových zemí (Rakousko, Německo, Nizozemsko, Belgie, Španělsko, Finsko, Švédsko), kdy jejich zkušenosti poslouží cílovým zemím střední a východní Evropy (Bulharsko, Chorvatsko, Česká republika, Řecko, Maďarsko, Polsko, Rumunsko, Srbsko, Slovensko a Slovinsko) k rozvíjení vhodných strategií. Přenos znalostí bude realizován prostřednictvím národních bioekonomických center.

Naše publikace

Palátová P, Purwestri RC, Marcinek L. 2022. Forest bioeconomy in three European countries: Finland, the Czech Republic, and the Slovak Republic. *International Forestry Review* 24(4): 594-606.

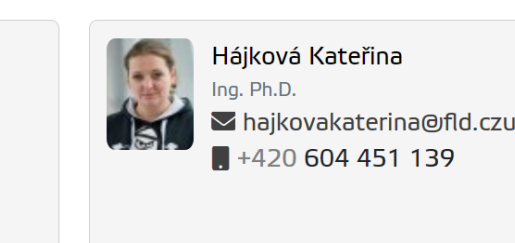
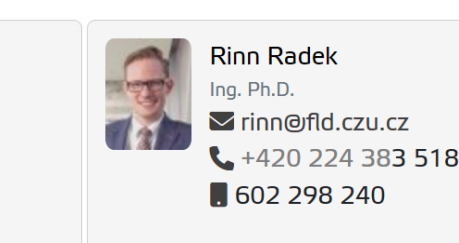
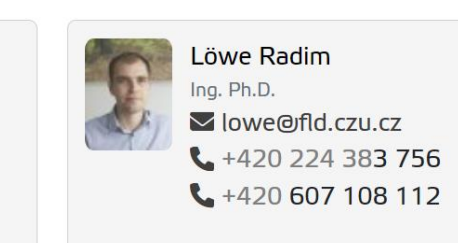
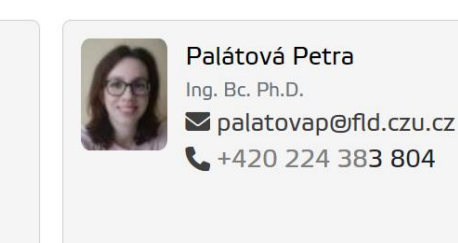
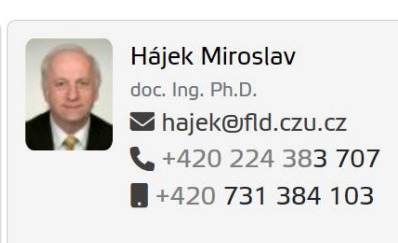
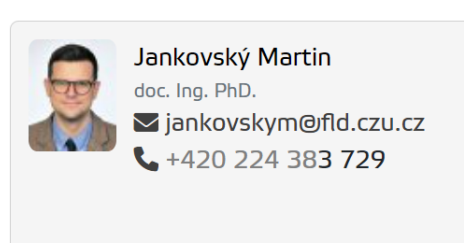
Purwestri RC, Hájek M, Hochmalová M, Palátová P, Huertas-Bernal DC, García-Jácome SP, Jarský V, Kašpar J, Riedl M, Marušák R. 2021. The role of Bioeconomy in the Czech national forest strategy: a comparison with Sweden. *International Forestry Review* 23(4): 492-510.

Jankovský M, García-Jácome SP, Dvořák J, Nyarko I, Hájek M. 2021. Innovations in Forest Bioeconomy: a Bibliometric Analysis. *Forests* 12(10): 1392. DOI: 10.3390/f12101392.

Marcinek L, Palátová P, et al. (2023) Students' perception of bioeconomy as an important factor in communicating and further development of the bioeconomy in Slovakia and the Czech Republic, *Scandinavian Journal of Forest Research* 38:4, 265-274 .

Rinn R, Palátová P et al. 2023. Forest Bioeconomy from the Perspectives of Different EU Countries and Its Potential for Measuring Sustainability. *Forests* 14: 33.

Členové našeho Týmu

TÝM PRO LESNÍ
BIOEKONOMIKU

Faculty of Forestry
and Wood Sciences

Sledujte nás na sociálních sítích

